

наша СЛОВА

Не пакідайце ж мовы нашай беларускай, каб не ўмёрлі!
ФРАНЦІШАК БАГУШЭВІЧ

Газета выходзіць з сакавіка 1990 года

№ 7 (1470) 12 ЛЮТАГА 2020 г.

Дэманстрацыя лепшых новых выданняў Беларусі і замежжа

3 5 па 9 лютага 2020 года ў Менску прыйшла XXVII Міжнародная кніжная выставка-кірмаш, якая традыцыйна адкрывае міжнародны календар кніжных выстаў і з'яўляецца своеасаблівай справа-здачай працы кнігавыдаўцоў Беларусі за мінулы год. У мерапрыемстве ўзялі ўдзел 386 экспанентаў з 30 краін, цэнтральным экспанентам сталі Злучаныя Штаты Амерыкі.

На пляцоўцы ЗША адбылася сустэрча з амерыканскім пісменнікам Дугласам Макам, які піша пра падарожжы, культуру і гісторыю.

Яго апавяданні друкаваліся на страронках New York Times, National Geographic Traveler і іншых выданняў.

Мерапрыемствы прыйшли на пляцоўках Нацыянальнага выставачнага комплексу "БелЭкспа", а таксама - у кнігарнях, бібліятэках, музеях: былі арганізаваны презентацыі, аўтограф-сесіі, сустэрчы з аўтарамі, майстар-класы і іншыя падзеі.

У першы дзень працы былі прадстаўлены паспяховыя выдавецкія праекты Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі, у тым ліку факсімільнае ўзнаўленне Берасцейскай Бібліі і навуковая манографія Алея Сушы "Асэнсаванне

шэдэўра".

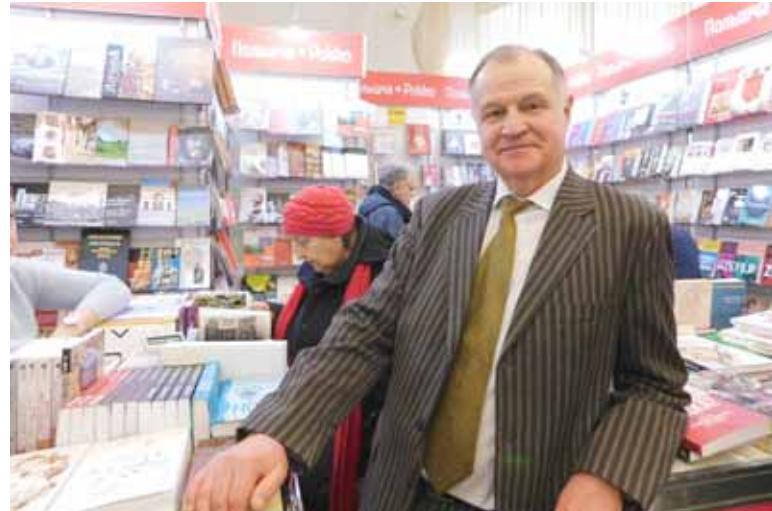
- У апошні 10 гадоў Нацыянальная бібліятэка стала буйнейшым культурным і адукацыйным цэнтрам Беларусі, - адзначыў рэктар Дзяржаўнай Акадэміі мастацтваў Міхаіл Баразна. - У бібліятэцы захоўваюцца ўзоры высокага мастацтва і мастацтва кнігі. Для сучаснага дызайнера, мастака, гісторыка, крытыка ў бібліятэцы знаходзіцца безліч цікавых артэфактаў.

Вельмі паспяховым было ўзнаўленне гравюр Францішка Скарыны да 500-годдзя бела-

ўзоры былога эпох з'яўляюцца арыенцірам для сучаснага мастака. Конкурс мастацтва кнігі будзе развівацца на такіх узорах. Вялікі дзякую аўтарам, выдаўцам і дызайнерам за іх плённую дзейнасць!

Ларыса Эдуардаўна Верамчук, намеснік дырэктара Берасцейской абласной бібліятэкі па сацыяльнай і інфармацыйнай працы распавяла:

- Берасцейская абласная бібліятэка імя Горкага рэалізавала ў партнёрстве з Нацыянальнай бібліятэкай Беларусі шэраг праектаў. Сярод іх - рэспубліканскі круглы стол: "Брест. 1000 гадоў гісторыі ў матэрыялах і дакументах". У нас у Берасці адбыліся чатыры канферэнцыі па Берасцейскай Бібліі. Арганізаторам іх выступала Ала-

Міхайлаўна Мяснянкіна. Мы вельмі рады, што працу па вывучэнні Берасцейской Бібліі падсумавала выданне даследвання Алея Сушы "Асэнсаванне шэдэўра".

На Нацыянальным конкурсе мастацтва кнігі факсімільныя ўзнаўленні Нацыянальнай бібліятэкі адрымліваюць вельмі высокі ўзнагароды. Унікальныя

вешчана часопісам "Маладосць".

Праграму яго склалі выступленні на тэмы вуснай і лакальнай гісторыі, гістарычнай фікцыі і гістарычнай прозы, у актуальным кантэксте былі закранутыя вобразы Рагнеды, Льва Сапегі і Уладзіслава Сыракомлі. З прывітальнымі словамі да ўдзельнікаў "круглага стала" зварнулася вядомая гісто-

дзециям ва ўсіх сітуацыях, пры іх хваробах, проблемах. Зубр таксама арганізуваў лясную школу, каб вучыць сваіх братоў-звяроў не крывдзіц аднаго, дапамагаць.

8 лютага пры падвядзенні вынікаў Нацыянальнага конкурсу мастацтва кнігі факсімільнае ўзнаўленне Берасцейской Бібліі было

рыкі і літаратары.

Як заўсёды, на кірмашы было прадстаўлена шмат новых дзіцячых выданняў. Пра сваю кнігу "Закаханы трэццякласнік" распавёў Уладзімір Сцяпанавіч Ліпскі:

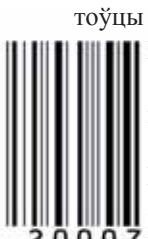
- Казачнік садзіць у сваю крылатую машину хлопчыка і дзяўчынку, і яны ляцяць па Беларусі. Гэта кнішка, па сутнасці, пра нашу Беларусь. Не трэба ехаць за мора і высокія горы, казкі - побач з намі! Першую казку яны бачаць, калі падняліся ўверх, бачаць свой горад, потым знаёміца з Зубром у Белавежскай пушчы, з Карабём вугроў на Нарачы. Іншая аповесць-казка прысвечана правам дзіцяці. Сонечны промені спускаецца на зямлю, каб дапамагчы

ўганаравана Дыпломам пераможцы і ганаровым знакам-сімвалам "Залаты фаліянт" "За ўклад у захаванне духоўнай спадчыны".

Падрыхтавала
Эла Дзевінская,
фота аўтара.

На здымках:

1. Алея Суша і факсімільнае ўзнаўленне Берасцейской Бібліі;
2. Узнагароджанне пераможцаў Нацыянальнага конкурсу мастацтва кнігі;
3. Пётр Краўчанка ля польскага стэнда;
4. Уладзімір Ліпскі і Аксана Спрынчан;
5. Дыялог украінскіх, беларускіх і польскіх літаратаў.

9 772073 703003

План дзейнасці

Грамадскага аб'яднання "Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны" на 2020 год

№	Назва мерапрыемства	Тэрмін выканання	Адказны за правядзенне
1.	Асветніцкая і педагогічна-псіхалагічная праца: - з бацькамі, дзеци якіх пойдуць у дзіцячы садкі і першыя класы ў 2020-2021 навучальным годзе; - з бацькамі і іх дзецмі, якія навучаюцца ў рускамоўных і беларускамоўных аддукцыйных установах; - з арганізацыямі і ўстановамі з мэтай пропаганды беларускай мовы і літаратуры; - правядзенне курсаў беларускай мовы і беларусазнаўства; - звярнуцца да дзяржаўных і недзяржаўных тэлеканалаў па дапамогу ў стварэнні беларускамоўных класаў.	На працягу года	Бацькоўскі камітэт, рэгіянальныя структуры ТБМ
2.	Праца рэгіянальных арганізацый ТБМ па захаванні і адкрыцці беларускамоўных аддукцыйных установ: збор подпісаў, лісты ў дзяржаўныя ўстановы, пікеты і інш.	На працягу года	Рэгіянальныя структуры ТБМ, Менская гарадская арганізацыя ТБМ, сакратарыят (сарадынацый) Сакратарыят, рэгіянальныя структуры ТБМ
3.	Супрацоўніцтва з дзяржаўнымі структурамі па пытанні выкарыстання дзяржаўной беларускай мовы, у тым ліку - з мэтай захавання і пашырэння беларускай тапанімікі, - з Міністэрствам сувязі па пытаннях выпуску беларускамоўнай прадукцыі.	На працягу года	Сакратарыят, рэгіянальныя структуры ТБМ
4.	Супрацоўніцтва з банкаўскімі структурамі па пытаннях афармлення на беларускай мове бланкаў, рэквізітаў і іншай банкаўскай прадукцыі.	На працягу года	Сакратарыят
5.	Супрацоўніцтва з БГТРК па пытанні беларусізацыі беларускага тэлебачання.	На працягу года	Сакратарыят
6.	Праца з прадпрыемствамі па ўкарэненні беларускамоўнага афармлення выпускай прадукцыі.	На працягу года	Сакратарыят, рэгіянальныя структуры ТБМ
7.	Работа па пашырэнні кола падпісчыкаў і чытачоў на "Наша слова", "Новы час", "Верасень" і іншых беларускамоўных газеты і часопісы.	На працягу года	Сакратарыят, першасныя суполкі ТБМ
8.	Правядзенне літаратурных сутрэч.	На працягу года	А. Давідовіч С. Багданкевіч
9.	Святкаванне Міжнароднага дня роднай мовы. Правядзенне сутрэчаў з чытачамі (разам з пісьменнікамі і журналістамі). Першы этап Агульнанацыянальнай дыктоўкі - 21 лютага, 2-і этап - 15 сакавіка, 3-і этап - 25 сакавіка.	21 лютага 15 сакавіка 25 сакавіка	Сакратарыят, Менская гарадская, абласныя, раённыя арганізацыі
10.	Адзначыць 75-годдзе Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне	9 траўня	Сакратарыят ТБМ
11.	Правесці фестываль беларускай мовы	На працягу года	Сакратарыят, рэгіянальныя структуры
12.	Забеспячэнне дзейнасці інтэрнэт-партала ТБМ.	На працягу года	Сакратарыят, рэгіянальныя структуры
13.	Правядзенне курсаў для школьнікаў па гісторыі, беларускай, украінскай, польскай мовах	На працягу года	Сакратарыят, рэгіянальныя структуры
14.	Прыняць удзел у Дні беларускага пісьменства.	Пачатак верасня	Сакратарыят, рэгіянальныя структуры
15.	Адзначыць Еўрапейскі дзень моў.	26 верасня	Сакратарыят, рэгіянальныя структуры
16.	Правядзенне чарговага XIV з'езда ТБМ	18 кастрычніка	Сакратарыят, рэгіянальныя структуры
17.	Адзначыць Дзень беларускай школы.	13 лістапада	Сакратарыят, рэгіянальныя структуры
18.	Адзначыць 100-годдзе Слуцкага збройнага чыну	Лістапад	Менская абласная арганізацыя
19.	Выданне паштоўкі да 100-годдзя Слуцкага збройнага чыну	4-ы квартал 2020 г.	Сакратарыят ТБМ
20.	Адзначыць наступныя даты: 400-годдзе Яна Ужэвіча 30-годдзе газеты "Наша слова" 125-годдзе Тамаша Грыбы 180-годдзе Францішка Багушэвіча 120-годдзе Гаўрылы Гарэцкага 100-годдзе Аляксандра Карпюка 90-годдзе Алеся Петрашкевіча 550-годдзе Міколы Гусоўскага 120-годдзе Уладзіміра Жылкі 125-годдзе Ігната Дварчаніна 120-годдзе Кузьмы Чорнага 110-годдзе Ларысы Генюш 100-годдзе Андрэя Макаёнка 90-годдзе Уладзіміра Карапкевіча	2020 год 17 сакавіка 19 сакавіка 21 сакавіка 10 красавіка 14 красавіка 1 траўня 22 траўня 27 траўня 8 чэрвеня 24 чэрвеня 9 жніўня 12 лістапада 26 лістапада	Сакратарыят, рэгіянальныя структуры ТБМ

Вялікі тэатр запрашае адзначыць Дзень роднай мовы

21 лютага ва ўсім свеце адзначаецца Дзень роднай мовы. Напярэдадні гэтай падзеі - 18 лютага - гледачоў запрашаюць прыйсці ў Вялікі тэатр Беларусі: у 18:15 пачнеца імпрэза "Чытаем разам", у якой прымуць удзел вядомыя беларускія паэты, зоркі сталічных тэатраў, кіно, тэлебачання.

Народныя артысты Беларусі Ядвіга Паплаўская і Настасся Масквіна, зоркі беларускага тэлебачання актрыса Святлана Бароўская, паэт Андрэй Хадановіч, спявачка Вялікага тэатра Ірына Кучынская, карэспандэнт тэлеканала АНТ Аляксандар Мацяс - вядомыя людзі краіны абавязковыя прыйдуць на вечар, каб падарыць гледачам часцінку сваёй любові да нашай зямлі, да нашай роднай мовы. Усе яны прачытаюць улюблёныя радкі з твораў беларускіх аўтараў. Безумоўна, калі разам на пляцоўцы сустракаюцца таленавітыя людзі, без сюрпризу не абыдзіцца.

Гэта імпрэза стане сапраўдным падарункам для тых, хто набываў квіткі на оперу Дз. Смольскага "Сівая легенда", лібрэта да якой напісаў класік беларускай літаратуры Уладзімір Карапкевіч. У пастаноўцы М. Панджавідзе 18 лютага галоўныя партыі выканаюць зоркі беларускай оперы: народная артыстка Настасся Масквіна (Ірына), заслужаныя артысты рэспублікі Аксана Якушэвіч (Любка), Уладзімір Громаў (Кізгайлі), Алег Мельнікаў (Найміт), лаўрэат міжнароднага конкурсу Аляксей Мікуцель (Ран-

ман). За дырыжорскім пультам - Алег Ля-сун.

Гледачы таксама змогуць на некаторы час прымерыць на сябе новую ролю: выйсці на сцэну малой залы, адчуць светло сафітаў - і прачытаць свае любімія творы беларускіх паэтў. У вас, дарэчы, ёсць шанец падрыхтавацца загадзя: павыкладваць у любую сацсетку відэазапіс таго, як вы чытаеце творы беларускіх аўтараў, з абвязковымі хэштэгамі: "Чытаем разам", "Мой тэатр, моя сцэна", "Матчына мова", "Мая мова". Гледачы, якія праявяць сябе найбольш креатыўна, атрымаюць падарунак - запрашальны квіток на вечар, прысвечаны Дню матчынай мовы.

Імпрэза адбудзеца ў тэатры 18 лютага ў 18:15 у Камернай зале. Цэнтральная дзвіры будуць адчынены з 17:45!

Паводле прэс-рэлізу

Агульнанацыянальная дыктоўка у Магілёве

23 лютага 2020 года ў дзяржаўной установе культуры "Палац культуры вобласці" адбудзеца **"Беларуская дыктоўка - 2020 у Магілёве"**, прымеркаваная да Міжнароднага дня роднай мовы.

Пачатак дыктоўкі ў 13:00.

Сябры Баранавіцкага ТБМ наведалі Мілавіды

Дзень народзінаў Каастуся Каліноўскага сябры Баранавіцкай арганізацыі Таварыства беларускай мовы адзначылі тым, што наведалі месцы дыслакацыі і баёў касінеру Каліноўскага пад мястэчкам Мілавіды. Мілавідская бітва - найбуйнейшая паміж паўстанцамі і расейскімі карнікамі. У выніку рэгулярнае царскае войска вымушана было адступіць, запрасіўшы дапамогу, кожа арганізатар паездкі, намеснік старшыні Таварыства Мікалай Падгайскі:

- Спачатку заехалі на месца паштовай станцыі, будынак які і сёння стаіць пры дарозе. Касінеры захапілі гэту паштовую станцыю, затым заехалі ў мілавідскі храм, у храме яны прымалі прысягу. Затым паехалі да мемарыяла, там усклалі вянкі, усклалі кветкі. І далей - на само месца бітвы.

Паводле Мікалая Падгайскага, мілавідской школе ў 1993 годзе было прысвоена імя Лянкевіча - аднаго з кіраўнікоў паўстання. Цяпер шыльды пра гэта няма, і не ўдалося дамагчыся, каб яе ўзнавілі.

Беларускае Радыё Рацыя.

Галіна Загурская: "У кожнага ёсьць месца на зямлі Куточак самы любы, самы мілы..."

Менавіта так можна скажаць у адносінах на Галіны Пятроўны Загурскай, па адукацыі - настаўніцы фізікі і матэматыкі, але менавіта літаратурная творчасць прынесла ёй найбольшую вядомасць. І, магчыма, славуты Лявонпаль, які даў нашай краіне не аднаго вядомага творцу, падзяліўся з ёю сваімі скаванымі скарбамі. Наш славуты Сяргей Панізьнік, які таксама з Лявонпаля, не абмінуў цэплымі словамі Галіну Пятроўну, даслаўшы на яе адрас віншавальны верш з нагоды творчай сустрэчы пасткі, мастачкі, якая прыйшла ў Цэнтральны рабочыя бібліятэцы Верхнядзвінска.

Часта прыгадваючы слова Сяргея Сцяпанавіча пра тое, што "Наш край - донар Сусвету", ну, а Лявонпаль тады - мясціна, якая

міра Караткевіча.

Займаецца перакладамі на беларускую мову паэтаў з Расіі, і ў 2017 годзе яна - у ліку пераможцаў міжнароднага перакладчыцкага праекта "Берагі сяброўства: Беларусь - Расія", і ў гэтым жа годзе свет пабачыла яе новая кніга вершаў "У месячовым перламутры". На яе вершы мясцовыя аўтары напісалі песні.

Некалькі гадоў Галіна Пятроўна - творчы натхнільнік пастычнага конкурсу сярод школьнікаў Полацкага раёна, які праводзіла народнае літаратурнае

нарадзіла і выхавала сапраўдных творцаў, а лявонпальская зямля і да гэтага часу - невычэрпная крыніца натхнення.

У творчай біографіі для Галіны Пятроўны 2000 год стаў пачаткам пачатку, калі з-пад пяра выйшлі першыя радкі, і ў 2005 годзе выйшла яе кніга "З далоняў сэрца", двумя гадамі пазней - "Да зямлі прытуліцца". На сустрэчу Галіна Пятроўна прывезла шчымліві відэааповед пра свой родны куточек, у якім гучалі яе вершы на фоне прыгожых краявідаў маленькай радзімы:

*У кожнага ёсьць месца на зямлі,
Куточак самы любы, самы мілы,
Дзе дні шчаслівія*

*дзяяніства адгулі,
І дзе мацнелі для палёту крылы.
Такі куточек ёсьць і ў мяне -
Лявонпаль, маёлюбіе мястэчка.
І колыкі год яничэ ні праміне,
Імкнунца буду да яго на строчу:*

Яе вершы хутка пачалі з'яўляцца на старонках беларускіх творчых выданняў - часопісе "Маладосць", "Краязнаўчай газете" і ў 2005 годзе яна становіцца сябрам народнага літаратурнага аўяднання "Наддзвінне", якое рэдагавала больш за 10 год, а ў 2015 годзе яна прызнаецца лаўрэатам літаратурнай прэміі імя Уладзі-

аб'яднання "Наддзвінне".

Але, як кажуць, таленавіты чалавек таленавіты ва ўсім. І гэта зноў пра Галіну Пятроўну Загурскую. Яна - аўтар цудоўных пейзажаў. У яе карцінах - дарагія сэрцу краявіды роднай прыроды, дарагой сэрцу Міёршчыны, Полаччыны.

Малое Галіна Пятроўна з дзяяніства і падчас вучобы ў школе яна была галоўным мастаком школьнай настенагазеты. А калі ўжо з'яўліся вольны час ад асноўнай працы, яна занялася мастацтвам, і яе першую мастацкую выставу акварэлі ацэнівалі калегі і навучэнцы ліцэя будаўнікоў у

2005 годзе. У наступны год адбылася выставка ў Цэнтры рамёствай і нацыянальных культур Полацка, у 2007-м - у Цэнтральнай бібліятэцы Наваполацка, у 2009-м - у Літаратурным музеі імя У. Караткевіча ў Віцебску. Яе малюнкі "Колеры жыцця" ацэніваў Полацк, карціны выстаўляліся на сумеснай выставе "Інсіта-2012" у Віцебску да 100-годдзя Марка Шагала, затым "Трапяткія імгненні" ў Полацку. Школай для Галіны Пятроўны стаў яе ўдзел ў дэйнасці народнага клуба самадзейных мастакоў "Бела палатно" Полацкага гардскуога палаца культуры. Прафесіяналы адзначаюць "...гар-

манічны каларыт яе карцін, шчырасць, душэўнасць".

На сустрэчу з Галінай Пятроўнай ў раённую бібліятэку прыйшлі яе аднакласнікі, якія зараз жывуць ў Верхнядзвінску, каб успомніць пра агульных сябрав, школьнія гады і павіншаваць яе.

Галіна Пятроўна ўручыла зборнік сваіх вершаў цэнтральнай раённай бібліятэцы з абяцаннем зрабіць выставу сваіх пейзажаў ў нашым горадзе. Чакаем наступнай сустрэчы з цікавым чалавекам, чакаем новых вершаў і новых мастацкіх твораў!

Валянціна Болбат,
ТБМ, Верхнядзвінск.

Прывітанне ад Таццяні для "Беларускай хаткі"

Доўгі час філіял Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры - "Беларуская хатка" - быў зачынены на рамонт і не працаваў. Нядаўна гэты філіял зноў адчыніўся, і адным з першых тут праведзеных мерапрыемстваў стала святочная вечарына, прысвечаная Таццянінаму дню. Імпрэза прыйшла напярэдадні - увечары 24 студзеня.

Hi з чым не парунальная атмасфера панавала тады ў "Беларускай хатцы": сцэна з каляндай батлейкай, святочныя рознакаляровыя агенчыкі, навагодняя ялинка, чарабуны паўзмрок, вядоўца мерапрыемства Таццяна Барысюк у вечаровай сукенцы, паэта і навукоўца, але ў той вечар - проста прыгажуня з доўгімі светлымі валасамі.

Госці свята і выступоўцы размясціліся ў зале на старажытных лавах, і імпрэза пачалася. Вядоўца канцэрту нагадала прысутным пра гісторыю свята Таццянінага дня, які пачалі адзначаць у Расіі ў 1755 годзе, калі імператрыца Елізавета Пятроўна падпісала ўказ пра заснаванне Маскоўскага ўніверсітэта. Так што, Таццянін дзень 25 студзеня - гэта і студэнцкае свята, а не толькі свята ўсіх Таццян - у гонар Святой пакутніцы Таццяні Рымскай.

Як вядома, у Максіма Багдановіча была бабуля з імем Таццяна - Таццяна Восіпаўна Мякота. Сувязь з Таццяніным днём увачавідкі, таму штогод паэтычны тэатр "Арт.С." праводзіць вечарыны "Таццянін дзень", як правіла, у музеі Максіма Багдановіча.

Сёлета ж адзінаццатая такая імпрэза прайшла ў быльм філіяле гэтага музея - у "Беларускай хатцы". Дарчы, загадчыцу гэтага філіяла таксама завуць Таццяні - Таццянія Лабада. У той вечар спадарыня загадчыца шчыра прывітала прысутных і пажадала ўсім добрага настрою.

Нібыта два маладзенькія птушаняты, прашчабяталі, выступаючы са сваімі вершамі, дзве прывабныя дзяўчыні: студэнтка журфака БДУ Кацярына Тарасава, а потым вучаніца 11-га класа Любоў Раманава.

Таццянія Барысюк нагадала ўсім, што ў Беларусі шмат Таццяні - навукоўцаў: Шамякіна, Аўту-

ховіч, Кабржыцкая, Казакова, Камароўская, Алешка, Вабішчэвіч, Машохіна і іншыя. Таксама вядоўца зазначыла, што і сама мае дачыненне і да беларускай навукі, і да беларускай пэзіі, а потым прачытала свае вершы з нікі "Платанічнае каханне", што нядаўна была надрукавана ў альманаху "Літаратурны экватар" № 10.

Таленавіты журналіст, паэт і рамантук у душы Алег Грушэцкі адразу захапіў сэрцы жаночай паловы аўдыторыі сваім чарабуным голасам і вершамі. А калі ён прачытага твор пра начныя пасалункі, то ўсе прысутныя жанчыны і дзяўчата прыйшли ў замілаванне.

З літаратурным клубам "Экватар" у паэтычнага тэатра "Арт.С." даўнія сяброўскія адносіны. Ад імя клуба на вечарыне

выступіла ягоны шэф-рэдактар, паэтка, перакладчыца і празаік Інга Вінарская. Яна зачытала верш кіраўніка "Экватара" Вячаслава Корбута пад назір "Таццяні", напісаны спецыяльна да свята Таццянін дзень, а таксама яшчэ некалькі яго вершоў з кнігі "Бераг лепшых надзей".

Наступным выступаў паэт-астролаг Мікола Кандратай, які змог спалучыць у сваім жыцці дзве, на першы погляд несумяшчальныя сферы - пэзію і астралогію.

Напрыканцы імпрэзы вершы чытала паэтка Таццянія Пратасевіч, якая таксама мае схільнасць да містычнасці ў сваёй творчасці, а таксама да прыгожай вобразнасці і мелодыкі.

Падчас вечарыны яе вядоўца Т. Барысюк праводзіла віктарыну з прызамі на веданне народжаных 25 студзеня асоб і тэкстаў Таццяні-пастэс і творцаў, прысвяціўших вершы Таццянам.

Завяршылася мерапрыемства агульной фотасесіяй усіх выступоўцаў каля святочнай батлейкай пад чарабунымі студзенскімі агенчыкамі.

Безумоўна, падобныя вечарыны надоўга застаюцца ў памяці, і ўспаміны гэтыя цудоўныя і натхнільныя. І хацелася б напрыканцы пажадаць паэтычнаму тэатру "Арт.С.", каб такіх мерапрыемстваў было болей.

**Інга Вінарская,
г. Менск.**

Іспанская ластаўка зноў затікала на Беларусь

У Менск 6 лютага прыехала адзначыць свой дзень народзінаў іспанская паэтка і даследчыца беларускай літаратуры Анхела Эспіноса Руіс. Яна выступіла перад дзецемі і іх бацькамі з чытаннем сваіх вершаў і перакладаў у Национальны бібліятэцы.

Усмешлівая, шчырая, пяшотная, яна падзялілася ўспамінамі пра пачатак сваёй цікавасці да беларускай мовы.

Анхела скончыла ў 2011 г. школу з гуманітарным профілем (з лацінскай і старагрэцкай мовамі) і музичную школу. Пазней яна скончыла славянскую філалогію ў Гранадскім універсітэце ў 2015 годзе. У 2017 атрымала ступень магістра на кафедры беларускай філалогіі Варшаўскага ўніверсітэта, вучылася ў аспірантуры на філалагічным факультэце Універсітэта Камплютэнсе ў Мадрыдзе.

На стажыроўцы ва ўніверсітэце ў Паўночнай Караліне Анхела пазнаёмілася з беларускімі студэнтамі, начала цікавіцца мовай, збіраць кнігі пра нашу краіну. Каб лепш адчуць мову, яна начала ствараць на ёй лірочныя тэксты і вершы, што ёй добра ўдалося.

Таленавітая дзяўчына стала лаўрэатам журналісткай прэміі "Беларусь у фокусе" (2011), фіналісткай паэтычнага конкурсу "Эксілірыс" імя Рыгора Барадуліна 2015 года. У тым самым годзе

Анхела часта прыязджала ў нашу краіну, сустракаецца з пісьменнікамі, паэтамі, музыкамі. Яны выступала на курсах "Мова нанова" і ўдзельнічала ў іншых культурных імпрэзах.

На сустэрэчы з іспанскай паэткай юныя чытачы прачытали яе беларускія вершы "Клічнік", "Зброя", "Шлях", "Сакавік", а сама Анхела прачытала пераклад верша Максіма Багдановіча "Пагоня".

**Эла Дзвінская,
фота аўтара.**

Па Карэлічыне паўстанцкай

У пачатку лютага Карэліцкі раён наведалі сябры Баранавіцкай арганізацыі ТБМ імя Францішка Скарыны. Мэтай іх вандроўкі было наведаць мясціны, звязаныя з удзельнікамі паўстання на тэрыторыі былога Наваградскага павета. У Карэлічах да іх далучыліся тутэйшыя аматары гісторыі. Маршрут вандроўкі, які паўтараў шлях двух паўстанцкіх аддзелаў на чале з Каралем Шалевічам і Адамам Пуслоўскім пралягаў праз Турэц, Кашчыцаў двор, Сіняўскую Слабаду, Налібоцкую пушчу, Шчорсы, Сенна. Баранавіцкім гасцям

спадабаўся аповед карэліцкага краязнайца Алея Самца пра ўдзельнікаў паўстання: доктара Барзбагатага, Адама Пуслоўскага, Канстанціна Кашчыца (у іншым напісанні Канстанцін Кашчыц, цывільны начальнік Наваградскага павета падчас паўстання 1863 г., рэд.), Карава Шалевіча, Андрэя Жылку.

Адначасова была аддадзена даніна памяці ў Турэц - мясцовым 463-м ўярэям, загінуўшым ад рук нацыстаў і ў вёсцы Сіняўская Слабада - усім загінуўшым у Другую сусветную вайну.

Мікола Чачотка.

Новая кніга пра Жыткаўшчыну

"Птушкі ляцяць на Палесце" - так называецца кніга, якую напрыканцы мінулага 2019 года накладам у 300 асобнікаў выпусліла ў свет друкарня "Калор" горада Мазыра. Аўтары - Сяргей Кулакевіч і яго дачка Насця, былыя супрацоўнікі жыткавіцкай раённай газеты "Новае Палесце". Зарас Сяргей Адамавіч знаходзіцца на заслужаным пенсійным адпачынку, Анастасія жыве і працуе ў беларускай сталіцы.

У 2016 годзе выйшла з друку кніга нарысаў С. Кулакевіча "Вільча, Случ, радзіма", а літаральна праз год пабачыла свет кніга вершаў Анастасіі Кулаковіч "Не спутаць с тенью прохожих...". І вось яны выступаюць з новымі вершамі і нарысамі ўжо творчым дуэтам. Выданне прысвячана 95-годдзю ўтварэння Жыткавіцкага раёна.

Кніга распацынаеца лірычна філософскімі нататкамі, замалёўкамі і вершамі Анастасіі Сяргеевны. Затым ідуць нарысы Сяргея Кулакевіча. Думаецца, што нікога з чытачоў не пакінуць абыяковымі такія, напрыклад, публікай, як "Нашая паважаная Жыткаўшчына", "Была ў Вільчы застава", "Малешаваў два, а каханне адно", "Крах коленскай банды Юхневіча" і многія іншыя.

В ель мі
ўпрыгожваюць,
аздабляюць новае
выданне каліро-
вый пейзажныя
фотаздымкі. Да
таго ж да кожнага
са сваіх фотаздым-
кіў Анастасія
падабрала трап-
нае лірычнае сло-
ва - як у прозе, так
і ў паэзіі. Угляджа-
ешся ў гэтыя ілю-
страцыі і яшчэ раз
пераконваешся:
якая ёсё ж пры-
гожая, непаўтор-
ная наша палеская Жыткаўшчына...

У сваёй новай кнізе журна-
лісты не абмяжоўваюцца толькі
межамі свайго раёна. Гучаць вод-
гукі на творчасць такіх пісьменні-
каў, як Віктар Казыко, Андрэй Фе-
дарэнка, Рыгор Барадулін, паў-
стаюць з мінушчыны такія бела-
русскія волаты, як Францішак Ска-
рына, Кастусь Каліноўскі.

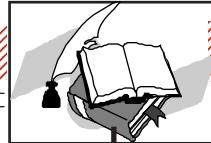
Презентацыя кнігі паспя-
хова прайшла ў цэнтральнай біблі-
ліятэцы райцэнтра, дзе, дарэчы,
аднаму з першых слова было да-
дзена старшыні мясцовай суполкі
ТБМ імя Францішка Скарыны Ва-

сілю Нікановічу. Сустрэчы з чыта-
чамі адбыліся таксама ў дзіцячым
садку № 3 горада Жыткавічы, у
Верасніцкай сярэдняй школе.

Новая кніга, вобразна ка-
жучы, шырокая пакроўцяла па пла-
неце. Яе чытаюць як у роднай
Беларусі, так і ў Маскве, на Чар-
нігагаўшчыне ў суседній Украіне.
А напярэдадні новага 2020 года
аўтары па электроннай пошце
атрымалі шырокое падзячнае па-
сланне ад Янкі Запрудніка са Злу-
чаных Штатаў Амерыкі, які такса-
ма атрымаў адзін з асобнікаў но-
вага выдання.

Алесь Палескі.

Тыдзень роднай мовы ад Акадэміі навук

Інстытут мовазнаўства імя Якуба Коласа

Тыдзень роднай мовы

Міжнародны дзень роднай мовы - штогодовае свята, заснованае ў 2000 годзе рашэннем Генеральнай сесіі ЮНЕСКА. Галоўная мэта гэтага свята - захаванне моўнай і культурнай шматстайнасці ў свеце, падтрыманне нацыянальных моў і культур, а таксама забеспечэнне права кожнага грамадзяніна карыстацца роднай мовай.

13 лютага

10.00. Афіцыйнае адкрыццё Інстытуце мовазнаўства "Школы юнага мовазнаўца" (Інстытут мовазнаўства імя Якуба Коласа, вул. Сурганава, д. 1, корп. 2, п. 302).

10.15. Сустрэча са школьнікамі-пераможцамі абласных алімпіяд па беларускай мове і гісторыі (вул. Сурганава, д. 1, корп. 2, п. 302).

15.00. Круглы стол "Беларуская мова ў кантэксле развіцця інфармацыйных тэхналогій", арганізаваны сумесна з газетай "Звязда" (г. Менск, вул. Багдана Хмельніцкага, 10 а).

У круглым стале прымусь уздел супрацоўніка Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа, Аб'яднанага інстытута праблем інфарматыкі, выкладчыкі ВНУ, спецыялісты Парка высокіх тэхналогій, бізнесмены.

14 лютага

14.00. Прэзентацыя першага ў гісторыі лексікаграфіі "Французска-беларускага слоўніка прававой лексікі", падрыхтаванага супрацоўнікамі Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа, Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы і выкладчыкамі Менскага дзяржаўнага лінгвістычнага ўніверсітэта (Цэнтральная наўковая бібліятэка імя Якуба Коласа, вул. Сурганава, 15).

17 лютага

14.00. Круглы стол "Праблемы ўпарадкавання камп'ютарнай тэрміналогіі" (Інстытут мовазнаўства імя Якуба Коласа, вул. Сурганава, д. 1, корп. 2, п. 302).

Камп'ютарная тэрміналогія ёсё глыбей пранікаюць ў наша жыццё. Камп'ютары прыйшли практична ў кожны дом і перасталі быць нечым незвычайнім, прызначаным выключна для спецыялістаў. І каб ісці ў нагу з часам, трэба валодаць асноўнымі паняццямі пра камп'ютар і ёсё, што з ім звязана. Пэўныя намаганні па распрацоўцы камп'ютарнай тэрміналогіі на беларускай мове рабіліся і робіцца, але ці дастаткова іх для таго, каб беларуская мова паўнавартасна выкарыстоўвалася ў сферы інфармацыйных тэхналогій? На гэтае пытанніе і паспрабуюць адказаць уздельнікі круглага стала "Праблемы ўпарадкавання камп'ютарнай тэрміналогіі".

18 лютага

15.00. Творчая сустрэча з пісьменнікамі "Жыватворная крыніца натхнення" (Інстытут мовазнаўства імя Якуба Коласа, вул. Сурганава, д. 1, корп. 2, п. 302).

Гутарка пойдзе аб дыялектных, гістарычных і іншых вобразаварочых рэсурсах беларускай мовы, якія могуць выкарыстоўвацца ачыннімі пісьменнікамі і паэтамі ў якасці сродкаў стварэння вобразнага свету мастацкага твора.

19 лютага

12.00. Сустрэча з навучэнцамі школы-інтэрната горада Маладзечна (Інстытут мовазнаўства імя Якуба Коласа, вул. Сурганава, д. 1, корп. 2, п. 302).

15.00. Круглы стол "Роля мастацкага перакладу ў міжкультурным дыялагу" (Інстытут мовазнаўства імя Якуба Коласа, вул. Сурганава, д. 1, корп. 2, п. 302).

У рамках круглага стала адбудзеца прэзентацыя кнігі на беларускай мове "Update" (аўтары: Сафія Ворса (Беларусь), Лара Продан (ЗША), Зоя Падліпская (Беларусь) і Вікторыя Левіна (Ізраіль)).

Кожная асобная літаратура - цэлы свет, шматаблічны і непаўторны, з багаццем талентаў і творчых асоб. Пісьменнік - медыятар у дыялогу літаратур, сувязны ў культурнай прасторы між краінамі і народамі.

Зборнік прозы "Update" - міжнародны кніжны праект, які супольна реалізуецца пісьменніцы Беларусі, ЗША і Ізраіля. Пісьменніцы замежжа Вікторыя Левіна і Лара Продан атрымалі магчымасць упершыню быць пачутымі беларускамоўным чытачом, а нашы сучасныя аўтары з Мінска Зоя Падліпская і Сафія Ворса - далуцьца да гэтага сумоў.

Нахай гэты творчы праект разам з іншымі шматлікімі набыткамі ў сферы перакладу паспрыяе росту прэстыжу беларускай мовы на міжнароднай арэне.

20 лютага

14.30. Падпісанне пагаднення аб супрацоўніцтве паміж дзяржаўнай наўковай установай "Цэнтр даследавання беларускай культуры, мовы і літаратуры Нациянальнай акадэміі наукаў Беларусі" (Інстытут мовазнаўства імя Якуба Коласа) і дзяржаўнай ўстановай аддзялення "Гімназія № 25 горада Менска".

У Інстытуце мовазнаўства імя Якуба Коласа склаліся трывалыя традыцыі супрацоўніцтва з установамі аддзялення нашай краіны. У рамках дадзенага пагаднення кожны з бакуў пагаджаеца ўносіць уклад у агульныя намаганні па вывучэнні і захаванні гісторыка-культурнай і моўнай спадчыны Рэспублікі Беларусь, абменьвацца ідэямі ў рамках сумесных мерапрыемстваў і публікаций; садзейнічаць у правядзенні сумесных даследаванняў па праблемах беларускай культуры, мовы і літаратуры, вывучэнні шматліковай гісторыі і духоўных традыцый беларускага народа, арганізацыі сумесных семінараў, канферэнцый "Моладзь - наўцы", круглых сталоў, аддзяленняў, культурных і іншых мерапрыемстваў.

14.40. Прэзентацыя тэматычнага слоўніка "Плытніцтва", створанага супрацоўнікамі аддзела дыялекталогіі і лінгагеографіі Інстытуце мовазнаўства імя Якуба Коласа (Цэнтральная наўковая бібліятэка імя Якуба Коласа, вул. Сурганава, 15).

Слоўнік адлюстроўвае абавязачныя сродкі, звязаныя з такім адметным старажытным заняткам беларусаў, як плытніцтва.

18.30. Сустрэча з членамі аўтарскага калектыву "Гістарычны слоўнік беларускай мовы" (у 37 выпусках), вылучанага да ўдзелу ў конкурсе на атрыманне Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь (магазін "Акадэмкінга", праспект Незалежнасці, 72).

21 лютага

13.00. Прэс-канферэнцыя ў Доме прэсы з нагоды Міжнароднага дня роднай мовы (примаюць уздел дырэктары і супрацоўнікі Інстытута мовазнаўства).

Інтэрв'ю супрацоўнікаў Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа, выступленні на цэнтральных каналах радыё і тэлебачання.

Знойдзены барэльф Адама Міцкевіча ўстановілі ў Наваградку

У Наваградку на будынку быўдай дамініканскай гімназіі, дзе вучыўся вялікі паэт Адам Міцкевіч, урачыста адкрыты барэльф Адама Міцкевіча. Урачыстае адкрыццё адбылося 8 лютага на тэрыторыі касцёла Святога Арханёла Міхаіла.

Барэльф Адама Міцкевіча мог пайсці на металалом, але яго адшукалі на ваградчане мінулай восенню і передалі касцёлу, дзе яго аднавілі і ўстановілі на будынку быўдай дамініканскай гімназіі. Аўтар барэльфа - невядомы, а быў зроблены ён напачатку XX стагоддзя. Падчас адкрыцця барэльфа Адаму Міцкевічу консул Генеральнага консульства Рэспублікі Польшча ў Гродні Яраслаў Ксенжак сказаў, што адкрыццё памятнага знака Адаму Міцкевічу - важная падзея для нашай агульнай гісторыі. Спадчына Адама Міцкевіча належыць усяму свету, але пачалося ёсё менавіта тут, у Наваградку. У мерапрыемстве прынялі

удзел жыхары Наваградчыны, а таксама гості з іншых рэгіёнаў Беларусі і Польшчы. А таксама епіскап Гарадзенскі Аляксандр Кашкевіч і епіскап Пінскай дыяцэзіі Антоні Дзям'янка.

Беларуское Радыё
Рацыя, Наваградак.
Фота novgazeta.by.

Ахвяраванні на ТБМ

1. Рымша Алесь - 20 р.
2. Кунцэвіч Уладзімір - 20 р.
3. Гацкі Уладзімір - 20 р.
4. Кулик Анатоль - 10 р.
5. Паўловіч Віктар - 10 р.
6. Шэвяка Аляксандар - 10 р.
7. Мудроў Алег - 10 р.
8. Гняткоў Валеры - 5 р.
9. Пісарэнка Алесь - 10 р.
10. Фарнэль Кастьюс - 5 р.
11. Мельнікаў Юрась - 10 р.
12. Мельнікаў Алесь - 10 р.

13. Сідараў Сяргей - 5 р.

14. Жукаў Вітаўт - 5 р.

15. Рындзевіч Вячаслаў - 10 р.

16. Недзянкоў Яраслаў - 10 р.

17. Рымша Ангяліна - 10 р.

Усе Наваполацк.

З іх сяброўскія складкі за 2019 г. - 50 р.

Дзейнасць ГА "ТБМ імя Францішка Скарыны" па наданні роднай мове рэалінага статусу дзяржаўнай вымагае вялікіх выдаткаў. Падтрымаць ТБМ - справа гонару кожнага грамадзяніна краіны.

Просім Вашыя ахвяраванні дасылаць на адрес: вул. Румянцева, 13, г. Мінск, 220034, альбо пералічыць на разліковы рахунак ТБМ № BY84BLBB30150100129705001001 у Аддзяленні № 539 ААТ "Белінвестбанка" IBAN - BLBBBY2X (УНП 100129705) праз любое аддзяленне ашчадбанка Беларусбанк.

(Працяг. Пачатак у папяр. нумарах.)

БАЛАДА ВАНДЫ ЛЯВІЦКАЙ
(25.09.1895 - 8.12.1968)

Далёка Беларусь - і ўсё далёка,
Што сэрцу міла і душы было.
Па снезе скача за табой сарока,
Збіраоочы ў слідах тваіх свягло,
З якім прыехала ў Сібір за мужам,
Якога выслалі, бо любіць ён
Радзіму, над якой вароны кружаць,
Аж сонца пачарнела ад варон,
І кроў людская, як вада, ільецца.
Ды кроў людская - не вада, і ты
Любоў тримаеш, як агонь, у сэрцы,
Якую не загубяць халады
Ні душ варожых, ні сібірскіх зімаў.
Па снезе, як па воблаках, ідзеш.
Заходзіць сонца, свеціцца Радзіма,
Як сонца, што не згасне анідзе...

13.07.2011 г.

БАЛАДА АЛЕНЫ КІШ
(1896 - 1949)

У раўчуку вада халодная, як неба,
З якога дождж ішоў, а заўтра пойдзе снег
Бяляюткі, сумны, нібы восеньскае срэбра,
Дзе слёзы ёсць твае і ёсць чужацкі смех
З таго, што босая ідзеш ад вёскі ў вёску
І дываны малюеш гожыя, як рай,
Які адной табе прысніўся з ласкі боскай,
Каб дыванамі прыгажэўся родны край...

Ты прад вадой,
нібы прад будучай карцінай,
Стайш і бачыш як цячэ тваё жыццё
Вадою праз трыснёг пад сумнаю рабінай,
Што з адзіноты пагубляла ўсё лісцё,
Як ты надзеі пагубляла, каб з нягоды,
Як з ямы чорнай, выбрацца на белы свет,
Каб райскі сад на дыване стаў назаўсёды
Жывым і райскім,
як цяпер снег на траве...

І ты, нібы пісьмо каханаму, у неба
Ляціш і падаеш у белую ваду,
Нібы ў халоднае распластулене срэбра,
З якога кветкі райскія ўзрастуць...

14.12.2008 г.

БЕЛАРУСКІ ПАНТЭОН

Балады крыві і любові

БАЛАДА ІЗІХАРЫКА
(6.03.1896 - 29.10.1937)

Як ліст асенні ў небе, жоўты маладзік.
Ты на яго глядзіш праз павуціну кратай.
Жыццё паэта - верша геніяльны чыставік
І скрыпкі голас,

што ў вандроўных музыкантаў.

Цяпер тваё жыццё ў скляпенні - гэта пыл
На кірзачах стантаных канваіраў сонных,
Якім сцяна, што ў рабаціні куляў -
небасхіл,

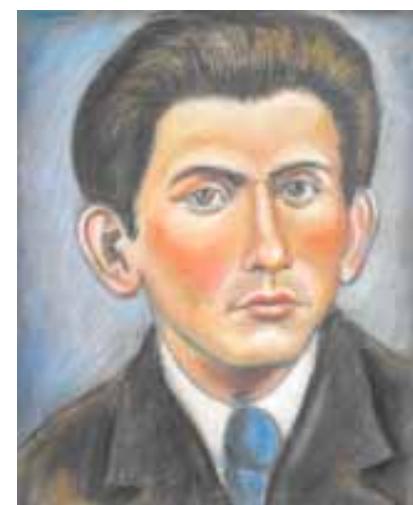
Куды вядуць шляхі
чужых людзей і родных.

Шаўцом патрэбна стаць было,
як бацька быў,
Або ў аптэцы гандляваць, не ведаў б гора,
І па рацэ б жыццёвай сторублёнай плыў
У залатое, што калісці сніў ты, мора.

Ізноў заснуць не можаш. Рыфмы ў галаве
Крывавяцца і ўсё баліць, і чушкі крокі
У калідоры, дзе заўсёды хосьце раве,
І маладзік, як кот, хаваецца ў блокі.

I ўжко апошні дзень твайго жыцця мінуў,
Але пакуль пра гэта ты яшчэ не знаеш
І сябраў верш пра волю, шчасце і вясну,
Нібы апошнюю малітву ты чытаеш...

1.11.2017 г.

БАЛАДА МАЙСЕЯ КУЛЬБАКІ
(20.03.1896 - 29.10.1937)

Ад выстралаў бясконцых
глухнучь Курапаты
І неба слепнє ад турэмных ліхтароў.
І ў змроку з зоркамі чырвонымі салдаты
Усе падобныя на босхайскіх звяроў.

Глядзіш на смерць сваю
і не байшся смерці,
Што прад табою
шынялі стаіць з ружком.
І кроў тваю не змыць нікому і не сцерці,
Ніколі не засыпаць глінай і пяском.

У яму падаеш і за табою следам
Хтось падае прастрэлена і малады.
Але ж усіх за ноч не пастраляць паэтай,
Не ачарніць іх божкі талент залаты.

І вырастуць па-над табой трава і сосны,
І, як усе, травою станеш і сасной,
І будуць ноч растрэльная і вечер слёзны
Навекі вечныя пазначаны крывей...

28.10.2018 г.

БАЛАДА МІХАСЯ ЧАРОТА
(7.11.1896 - 29.10.1937)

На турэмнай сцяне
ты прысягу рыфмуеш,
А прысяга твая не патрэбна нікому.
Табе хочацца жыць і ты ў думках дадому
Зноў бяжыш і зямлі пад ногамі не чушкі,
Той зямлі, на якой сёння слёзы і гора,

На якой людзі ёсць,
што ўсё бачаць і чуюць,

I на вогнішчах босьмі сёння начуюць,
I на мове тутэйшае з Богам гавораць.

I не хочыцца верыць табе, што былое
Стала сном, у якім ты паэт пашанотны,

А цяпер, як Айчына твая, ты гаротны
I навокал усё не тваё, а чужое.

Нават гэта прысяга, якую рыфмуеш
Не твая, бо ад страху яна і ты верыш,

Што яна адамкне ўсе турэмныя дзвёры
I сябе, і сяброў ты ад смерці ўратуеш.

Толькі ты не ўратуеш нікога ў краіне,
У якой кожны міг нехта плача і гіне.

I цябе расстраляюць, і будзе прысяга
Напаўняцца, як сэнсам, крывёю і жахам...

27.10.2007 г.

БАЛАДА ФАБІЯНА ШАНТЫРА
(23.01.1897 - 29.05.1920)

Па дарогах бясконцых Айчыны,
Дзе растоптана сонца і гразь,
Люд ішоў, як на бойню скаціна,
Ты ішоў, як апошні наш князь.
І ў нябесах плыло над табою,
Нібы кроплі крыві па вадзе,
Чыранёвае лісце сляпое,
Што пад ногі з дажджом упадзе

I скарнене ў дарозе Айчыны,
Ператворыца ў смутак і гразь,
Каб не ўшоў, як на бойню скаціна,
Каб ты ўшоў, як апошні наш князь...

9.04.2012 г.

БАЛАДА ЮРКІ ЛІСТАПАДА
(красавік 1897 - 5.06.1938)

Улюбёны, прыгожы, як мары аб волі...
Але волю табе не падорцаць за тое,
Што ты любіш Айчыну і вечер у полі,
І лісцё беларускіх бяроз залатое,
Што пад ногі ляціць і ў калюгах знікае
І становіцца смеццем, якога хапае
І без лісця, якое ў пару лістападу
Тут не кожнаму сэрца свяглом напаўняе,
Як бакалы віном пад час шумнага свята
Гаспадарскай рукой

напаўняюцца гойна...

Ты на неба глядзіш і на сэрцы спакойна
Ад таго, што спакойныя зоры над светам,
У якім расстраляюць цябе маладога
І тваёю крывей афарбуюцца лета
І на волю, дахаты з Сібіры дарога,
Ля якой безъмянных магіл незлічона.
Ты спакойна глядзіш

ды глядзіш не скарона,
Бо скараецца той, хто выношвае здраду,
Хто ляціць, як матыль на агонь,
на багацце,
Што, як лісце жаўцоткае ў час лістападу,
Залатое ў сваім залатым лістападзе...

20 - 23.10.2008 г.

(Працяг у наступным нумары.)

(Працяг. Пачатак у папярэднім
нумары.)

30.01 і да 20.02. тэмпера-
турата паветра трывала блізка калі
0 (ад -3 да +3). Затым пахаладала.

17 лютага. Беларусы **Маямі**
(штат Фларыда, ЗША) правялі акцыю
у памяць пра зінкільных беларускіх
палітыкаў і ў падтрымку "Хартыі-
97".

У **Берасці** адбылося невялі-
кае шэсце-прагэст супроць будаў-
ніцтва акумулятарнага завода.

17 лютага. Лёгкаатлетка **Во-
льга Мазуронак** заняла першое месца
у марафонскім бегу на 42 км ў Ган-
конгу. Беларуска прабегла дыстан-
цыю за 2 гадзіны 26 хвілін і 13 секунд
і ўстанавіла новы рэкорд трасы. Для
Вольгі Мазуронак старт у Ганконгу
стаў першым пасля перамогі на чэм-
піяне Еўропы ў Берліне ў жніўні
мінулага года.

18 лютага надрукавны Указ
Прэзідэнта аб стварэнні Беларускага
інстытута стратэгічных даследаван-
няў (БІСД), якім ліквідуецца Інфар-
мацыйна-аналітычны цэнтр. Дырэк-
тарам новай установы прызначаны
Алег Макараў.

19 лютага ў Варшаве галоў-
ная рэдактарка сайта Charter-97.org
Наталля Радзіна была ўзнагароджана
медалём да стагодзіня Беларускай
Народнай Рэспублікі. Узнагароду
ўручыў прадстаўнік Рады БНР, на-
меснік дыректара тэлеканала "Белсат"
Аляксей Дзікавіцкі.

23-24 лютага. Інспектары
ДПС затрымалі ў краіне за 2 дні 155
п'яных кіроўцаў аўтамабіляў.

25 лютага ў Гародні, у Доме
сувязі, адкрылі **Музей пошты**.

Люты. У базе дадзеных **не
занятых працай** у Беларусі наліч-
ваецца 425 тысяч чалавек.

1 сакавіка. А. Лукашэнка
правёў гутарку з журналістамі і грам-
адскасцю. Яна вялася 7 гадзін з га-
кам.

1 сакавіка. У Санкт-Пецяр-
бургу памёр **Жарэс Алфёраў**, лаў-
рэт Нобелеўскай прэміі па фізіцы,
расійскі вучоны ў галіне электронікі,
дэпутат Дзяржаўнай Думы РФ. На-
радзіўся ў Віцебску 15 сакавіка 1930
года. Пахавалі 5 сакавіка на Камароў-
скіх могілках.

3 сакавіка. У Новабеліцкім
раёне **Гомеля** адбыўся стыхійны бунт
жыхароў, якія жывуць каля фабрыкі
шпалераў. Пасля мадэрнізацыі яна
выпускае вінілавыя шпалеры. Каля
фабрыкі цяпер - вялікі смурод і па-
вышаны шум. З рабочымі прыйшли
на сустрэчу галоўны санітарны ўрач
горада, кіраўнікі фабрыкі і раёна.

4 сакавіка. Журналіст тэ-
леканала "Белсат" **Алеся Леўчукі** і
Мілану Харытонаву судзілі ў судзе
г. Берасця. Іх учора затрымала мілі-
цыя, калі яны адпраўляліся на п. Ле-
нініна, дзе збіраюцца праціўнікі будаў-
ніцтва акумулятарнага завода. У

мінулым годзе іх судзілі 6 разоў (агу-
льны штраф склаў 10 тысяч рублёў)
і сёлета - 9 і 30 студзеня. Сёлета па-
каралі кожны раз штрафам па 50 ба-
зовых величын (1275 рублёў).

4 сакавіка. Суд Ленінскага
раёна г. Менска, які пачаўся 22 студ-
зеня, прыгаварыў былога начальніка
Менскага гарадскога патолагаанатамі-
чнага бюро і галоўнага патолага-
анатама Міністэрства аховы здароўя
Аркадзя Пучкова да 7,5 года калонії
ўзмоценага рэжыму з канфіскацый
маёmacі за атрыманне хабару. Яму
плацілі нават супрацоўнікі морга на
працягу 13 гадоў.

4 сакавіка ў судзе Завадскаго
раёна Менска аштрафавалі галоўнага
рэдактара партала TUT.BY **Марыну
Золатаву** па "справе БЕЛТА" на 300
базовых величын (7650 рубёў).

3 падзей 2019 года

Складу Сымон Барыс

5 сакавіка. У Беларусі за-
вердзілі базавую стаўку і тарыфную
сетку для бюджэтнікаў у памеры **180**
рублёў. Па новай сістэме зарплаты
пачнуць налічваць з 1 студзеня 2020
года.

6 сакавіка. Павел Латушка
прызначаны дырэктарам Купалаў-
скага тэатра.

8 сакавіка, пятніца. У Менску
паветра прагралася да **12,9** градуса
вышэй нуля. Папярэдні тэмпера-
турны максімум на гэты дзень у ста-
ліцы быў зафіксаваны ў 1990 годзе:
ён склаў 9,8 градуса цяпла.

9 сакавіка. У Менску памёр
беларускі скульптар Андрэй Міхайл-
авіч Заспіцкі, які нарадзіўся 16 лю-
тага 1924 года ў г. Мазавец (Польша).
Заслужаны дзеяч мастацтваў
БССР (1977 г.). Яго скульптуры
стаяць на "Варотах Менска". Ён удзе-
ліўся ў стварэнні скульптур на
будынку Суворавскай вучыльні ў
Менску, помніка Янку Купалу на Вай-
сковых могілках у Менску, Адаму Ми-
цкевічу на Гарадскім Вале ў Менску,
Францішку Скарыну ў Полацку.

12 сакавіка Менскі абласны
суд абвясціў прысуд аб карупцыі ў
Менскім гарыканкаме. Былому на-
чальніку Галоўнага ўпраўлення спа-
жывецкага рынка, які "збіраў даніну"
з кіраўнікоў школьнікаў сталовых Мен-
ска на ўзаемнай працы, пры-
значыл **14 гадоў** пазбаўлення волі у
калоніі ўзмоценага рэжыму з кан-
фіскацый маёmacі. Ён быў арыш-
таваны ў 2017 годзе. Акрамя былога
экс-начальніка, у справе яшчэ 12 авбі-
навачаных, большасць з іх - супра-
цоўнікі камбінату школынага харча-
вання. Пад вартай знаходзяцца 5 ча-
лавек. Яшчэ дваіх авбінавачаных
присудзілі да пазбаўлення волі: Ма-
рыне Марозавай з Камбінату школынага
харчавання Заводскага раёна пры-
значыл **10 гадоў** у калоніі агуль-
нага рэжыму, былому тэхнолагу
МТЗ Святлане Карконіцы - **5 гадоў**
калоніі агульнага рэжыму.

13 сакавіка. серада. Еўрапей-
скі парламент прыняў рэзолюцыю,
якая прызнае **Расею** галоўнай крyne-
цай дзізінфарматыцы ў Еўропе, разам з
Кітаем, Іранам і Паўночнай Карэй.

15 сакавіка. 25 гадоў дзеяння
Канстытуцыі Беларусі. У Палацы
Незалежнасці А. Лукашэнка ўручыў
25 падлеткам, якім стукнула 14 гадоў,
п-шпарты грамадзініна Беларусі.

15 сакавіка. Дзяржаўны дэ-
партамент **ЗША** падрыхтваў даклад аб
парушэннях правоў чалавека ў Бе-
ларусі ў 2018 годзе.

16 сакавіка. У Светлагорскім
раёне выставілі на продаж **аэрадром**
для малой авіяцыі за 25, 5 рублёў
(адна базавая величыня). З гэтага
аэрадрома да пачатку гэтага стагод-
дзя лётальні самалёты ў Гомель і Менск.

20 сакавіка. Касым-Жамарт
Такаёў прыняў прысягу прэзідэнта
Казахстана, бо ўчора Нурсултан На-
зарбаев адмовіўся ад пасады прэзідэнта
Казахстана, якую ён займаў з 1990
года. Парламент Казахстана па пра-
панове Такаева перайменаваў сталіцу
дзяржавы Астану ў Нурсултан.

21 сакавіка. У Менску ўру-
чылі Нацыянальную прэмію "Хар-
тыі-97" за абарону правоў чалавека.
Лаўрэтамі Нацыянальнай прэміі за
абарону правоў чалавека імя Віктара
Івашкевіча за 2018 год сталі берас-
цейскія блогеры і лідary пратэсту
супраць будаўніцтва акумулятарнага
завода Аляксандра Кабанаў і Сяргей

Пятрухін, маці загінулага салдата
Аляксандра Коржыча Святланы Ко-
ржыч, актыўіст грамадзянскай кам-
паніі "Еўрапейская Беларусь" Леанід
Кулакоў і відэоблогер Сярган Свят-
лой, вядомы як **NEXTA**.

22 сакавіка. У Беларускай
дзяржаўнай філармоніі адбылася
вечарына "Спаканне сబрой". Вы-
ступілі з Менска - ансамбл "Свята",
"Гулій, казак", "Харошкі", з Белас-
точчыны - "Калінка", "Чырвоная шпі-
лька", "Клякасякі".

22 сакавіка. Праваслаўны
святкунец Саракі. А ў Казахстане -
афіцыйнае дзяржаўнае свята Наўрыз,
што на іранскай мове азначае новы
дзень. Усходнія мусульманскі і цюр-
скія народы адзначаюць свята Новага
года. У Астане і Алма-Ате адбыліся
затрыманні тых, хто пратэставаў су-
проць перыменаванія Астаны ў Нур-
Султан.

23 сакавіка ў Вільні было
шэсце памяці **Кастуся Каліноўскага**.
Дэпутат Сейму Эмануэліс Зінгерыс
афіцыйна звярнуўся да беларускага
грамадства: калі будзе перапахаванне
Каліноўскага, прыезджайце ў Вільню.
У шэсці ўдзельнічайт літаратар Лявон
Баршчэўскі.

24 сакавіка. У Кіеўскім скве-
ры ў Менску адбылася ўрачыстасці
(мітынг і канцэрт) з нагоды Дня волі
(у гонар авбінавочніка **БНР** у 1918 г.).
Арганізавалі гэту акцыю палітыкі
Ігар Барысаў, Мікалай Казлоў, Вольга
Кавалькова і Юрый Губарэвіч. За-
ахову правапарадку арганізатораў
абавязалі заплаціці міліційнай
суму грошай. Яны адмовіліся плаціці
міліці. З арганізатораў свята спагні-
лі грошы ў суме са штрафам 8 413 руб-
лёў (больш за 4 000 долараў) аж праз
суд у пачатку лістапада 2019 г.

25 сакавіка. Журналіст "Бел-
сат" і радыё "Рацыя" **Вітаўт Січык**
вывесіў у сябе ў акне насупраць
плошчы Перамогі ў Менску бел-чы-
рвона-белы сцяг. Ён правісеў трэ-
гідзіны, перш чым да дома прыехаў
пад'емны кран, людзі на якім спраба-
валі зняць або спілаваць дрэўку са
сцягам. Вітаўт Січык вёў пры гэтым
рэпартаж.

25 сакавіка. Сёння ўвечары
на Цэнтральнай плошчы ў Менску
міліціяй былі **затрыманы** музыка-
нты Лявон Вольскі, Igar Varashkevich
і Зміцер Вайцюшкевіч і Павел Ара-
кељян, якія збіralіся даць бясплатны
канцэрт у цэнтры Менска.

Як патлумачыла 50-гадовая
Алена Талстая, яна прыкаўала сябе
кайданкамі да слупа, бо "Дзень Волі
праходзіць у няволі". Актыўістка вы-
казала свой пратэст супраць затры-
манняў, якія прыйшлі 24 сакавіка. Да
актыўісткі падышлі міліцыянты, пра-
верылі дакументы, перакусілі лацнуг
наручнікаў адмысловай прыладай і
затрымалі яе праз 10 хвілін пасля пач-
атку акцыі.

26 сакавіка. У час паездкі ў
Магілёў і Шклю **Лукашэнка** адпра-
віў у адстаўку старшыню Магілёў-
скага аблвыканкама Уладзіміра Да-
манеўскага.

26 сакавіка. Затрыманага на
Дзень Волі **Зм. Дашкевіч** аштрафава-
лі на 1100 рублёў. У яго 2 дзяцей
і жонка цяжарная.

27 сакавіка. Лукашэнка зво-
льніў віцэ-прем'ера ўраду **Міхаіла
Русага** і міністра сельскай гаспадаркі
і харчавання **Леаніда Зайца**.

27 сакавіка. Віленскі акру-
говы суд вынес прыгаворы фігуран-

там падзей **13 студзеня 1991 года** ў
сталіцы Літвы, калі адбыліся сутык-
ненні паміж мітынгоўцамі і савецкім
войскоўцамі каля тэлецэнтра Вільні.
Беларускі генерал Уладзімір Усхоп-
чык звончава прыгаворы да 14 гадоў
пазбаўлення волі.

28 сакавіка. Прэзідэнт Беларусі
Аляксандар Лукашэнка і Прэзідэнт
Аўстрыйскай Распублікі Себасцьян
Курц у мемарыяльным комплексе "Трасцянец" ля Менска ўста-
лявалі запаленія лампады ля ману-
мента "Брама памяці". У Шабанах па-
міяткі мемарыяльнага комплексу збу-
даваны на нямецкі і аўстрыйскія гро-
шы на ўшанаванне зіншчын фашы-
стамі. Пасля выступлення перед пры-
сутнымі Прэзідэнт Беларусі і федэраль-
ныя канцлер Аўстрыі

Рашэнні ХХII з'езда Камуністычнай партыі Савецкага Саюза ажыццёўлены... у Каралеўстве Нідэрланды

"У найбліжэйшае дзесяцігоддзе (1961-1970 гады) Савецкі Саюз... перасягне па вытворчасці прадукцыі на душу насельніцтва найбольш магутную і багатую краіну капіталізму - ЗША. Па выніках другога дзесяцігоддзя (1971-1980 гады)... у СССР будзе ў асноўным пабудавана камуністычнае грамадства".

Праграма КПСС. Матэрыялы ХХII з'езда КПСС. Масква. Дзяржаўнае выдавецтва палітычнай літаратуры. 1961, стар. 368. - Тыраж 1 млн. экз. Цана 90 коп.

Бывае, наведаеш нейкае месца, горад ці краіну, і табе спадабалася там. Калі ж другі раз прыязджаеш туды, пачынаеш заўважаць і недахопы. Але! І ў другі свой прыезд у Нідэрланды не ўбачыў я недахопаў. Пажыўшы леташній вясной месяц у вёсцы Форхайт, якая налічвае 15 тысяч жыхароў, і павандраваўшы па Нідэрландах, мне - як вяскоўцу 1958 года нараджэння, які з дзіцячымі гадоў памятае і крытыя саломай хаты з прызбамі, і лозунг, што ў 1980 годзе ў нашай савецкай краіне надыдзе камунізм і будзе сцёрта мяжа між горадам і вёскай - захацелася падзяліцца з чытчамі "Нашага слова" сваімі назіраннямі пра гэтую надзвычай прыгожую і заможную краіну, захацелася распавесці, што ў Нідэрландах вышэйназваная мяжа ліквідавана і ў гэтым плане там пабудаваны камунізм!

Аднак, як заўжды, прынамсі ў мяне, скора слова кажацца, ды марудна справа робіцца. Дапамог выпадак. Надоечы трапілася інфармацыя, што, па звестках міністэрства сельскай гаспадаркі і статыстычнага ўпраўлення Нідэрландаў за 2018 год, Нідэрланды знаходзяцца на другім месцы ў свеце па аўёму экспарту сельскагаспадарчай прадукцы! Вышэй паказчык толькі ў Злучаных Штатаў Амерыкі. Са свайго боку заўважым - зямля ў Нідэрландах не самая ўрадлівая, не чарназём.

Інфармацыя пра аўёмы аграрнай прадукцыі ў Нідэрландах вельмі ўразіла і прымусіла неадкладна сесці за пісьмовы стол. Вынік даследавання.

Плошча Нідэрландаў - 41 543 кв. км., насельніцтва - 17,3 млн. чалавек. Параўнаем. У сама вялікай вобласці Беларусі, Гомельской, тэрыторыя 40 372 кв. км і 1,4 млн. жыхароў. Яшчэ болей уражваюць лічбы шчыльнасці насельніцтва: Нідэрланды - 417 чалавек на квадратны кіламетр, Польшча - 123, Украіна - 72, Беларусь - 45, Летуві - 43, Латвія - 30, Расія - 8. Калі ўсіх жыхароў Беларусі перасяліць у самую маленскую нашу вобласць, Гродзенскую (25 000 кв. км), дык і тады шчыльнасць беларусаў будзе меншая - 377 чал. на кв. км. Каб шчыльнасці насельніцтва ў нас была такая ж, як у Нідэрландах, у Беларусі мусіць жыць 86 млн. чалавек. І мала радуе, што ў суседній Расіі ў гэтым плане справы зусім швах. Пры нідэрландскай шчыльнасці насельніцтва цяперашнія 140 мільёнаў расіян памясціліся на тэрыторыі Маскоўскай і сумежных з ёю абласцях ці, другі варыянт, на тэрыторыі Рэспублікі Бурація, а на ўсёй тэрыторыі Расіі

памясціліся бы 7,1 мільярда чалавек.

І яшчэ адно параўнанне. У Беларусі шчыльнасць насельніцтва ў 9 разоў меншая, чым у Нідэрландах, але ў Менску живе 20% насельніцтва нашай краіны. У Амстэрдаме, самым вялікім горадзе Нідэрландаў, 860 тысяч жыхароў - 5% насельніцтва краіны, разам з прыгарадамі - 2,3 млн., альбо 13%. Заўважым, у Нідэрландах, у адрозненні ад Беларусі, мала так званых "свечак" - 20-павярховых жылых дамоў.

У тантэйшых вяскоўцаў перад домам гародчык, а з тыльнага боку невялікі ўнутраны дворык, прыкладна чацвёртую частку якога займае гараж для аўтамабіля. Прысядзібнай гаспадаркі няма і, такім чынам, у гэтай краіне выканана яшчэ адно патрабаванне трэція Праграмы КПСС, зацверджанай ХХII з'ездам партыі: "На пэўным этапе грамадская гаспадарка калгасаў дасягне такога ўзроўню развіцця, калі зробіцца магчымым за кошт яе рэурсаў поўнасцю задаволіць патрэбы калгаснікаў. На гэтай аснове асабістая дапаможная гаспадарка паступова зжыве сябе эканамічна".

У Нідэрландах 47% працаўальнага насельніцтва працуе не поўны рабочы тыдзень. Напрыклад, знаёмая маладзіца з Малдовы, якая ўжо 7 год живе ў Нідэрландах і мае двах дзяцей, працуе тры дні на тыдзень. Яе муж, нідэрляндэц, працуе медбратаам. Ім хапае. Як тут у чарговы раз не згадаць Праграму КПСС, паводле якой к 1970 году "СССР стане краінай самага кароткага працоўнага дні".

Можна пакорпацца ў кніжках, у інтэрнэце і даведацца дакладныя лічбы што да ўзроўню жыцця ў гэтай краіне. Але і так бачна, што людзі ў Нідэрландах жывуць у разы лепей за беларусаў і агулам у плане чалавечнасці, культуры яны на парадак вышэй за нас, што ў Нідэрландах збылося тое, што запланавала савецкаму народу ленінская партыя ў 1961 годзе - там у асноўным пабудавана камуністычнае грамадства; там зніклі сацыяльна-еканамічны і культурна-бытавыя адрозненні паміж горадам і вёскай, і ў гэтым плане ў Нідэрландах поўнасцю пабудаваны камунізм.

Зразумела, высокі ўзоровень жыцця ў Нідэрландах анік не звязаны з рашэннямі з'ездаў савецкіх камуністаў. Нідэрландцы на сваім лапіку зямлі ўжо сотні гадоў ідуць шляхам інтэнсіўнага развіцця. Адсюль і вынік. Расейская ж дзяржава з часоў маскоўскага кінства і па сёння развіваецца экстэнсіўным шляхам, а добрыя намеры што да інтэнсіфікацыі сельскай гаспадаркі ў СССР, зафіксаваны ў трэція Праграме КПСС - "Галоўны кірунак пад'ёму сельскай гаспадаркі і задавальнення ўсё большых і большых патрэбаў краіны ў сельскагаспадарчай прадукцыі - усебаковая механізацыя і паслядоўная інтэнсіфікацыя", - так і засталіся нерэалізаванымі. Такая ж доля і Беларусі, як самага прасавецкага асклепка СССР і найбліжэйшага эканамічнага і вайсковага саюзініка цяперашній Расійскай Федэрациі.

Рэдактар Станіслаў Вацлававіч Суднік

Жыхарка вёскі Форхайт Кая Пятроў Варанец

лі ў турму, а хату забралі пад сельсавет), у ЗША і ў тых жа Нідэрландах ужо 20 год як былі пральныя машины з электрычным прывадам.

З Этыя разважанні - не нараканне на лёс, а жаданне разабрацца, чаму ў нідэрландскай вёсцы Форхайт бытавыя ўмовы такія ж, як і ў горадзе, і ў гэтым сэнсе там пабудаваны камунізм, а ў большасці наших беларускіх вёсак не пабудаваны.

Лічу, прычына, выгтокі поспехаў Нідэрландаў - у саміх нідэрландцах. Аснова асноў Караляўства Нідэрланды - свабода і дэмакратыя. У 1568 годзе нідэрландцы паштала супраць іспанскага панавання. У 1581 годзе была створана незалежная дзяржава - Рэспубліка Сямі Аб'яднаных Земляў - у якой вышэйшая заканадаўчая ўлада належала Генеральным Штатам*, саслоўна-прадстаўнічаму выбарнаму органу. У савецкай сярэдняй школе вайна за незалежнасць ад Іспаніі і ўсталяванне рэспублікі трактаваліся як нідэрландская буржуазная рэвалюцыя. Нідэрландцы недарэмна змагаліся. Дзе свая краіна і дэмакратычнае дзяржава ўладаванне, там інтэнсіўнае развіццё, там заможнае жыццё. Дзе няма свабоды і дэмакратый, там вядомая беларусам чарка і скварка. Але! Радзіму не выбіраюць...

Люблю наш край - старонку гэтую,
Дзе я радзілася, расла,
Дзе першы раз пазнала ішасце,
Слязу нядолі праліла.

Люблю народ наш беларускі,
Хаціны ў зелені садоў,
Залочаныя збожжам нівы,
Шум наших гаяў і лясоў.

Канстанцыя Буйло, 1910 г.

* Генеральныя штаты на тэрыторыі цяперашніх Нідэрландаў існуоць з 1463, а ў 1581 годзе сталі найвышэйшым заканадаўчым органам.

Mихась Варанец,
г. Слонім.

Заснавальнік:

ТБМ імя Францішка Скарыны.

Пасведчанне аб зарэгістрацыі № 908 ад 18 снежня 2009 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Адрас рэдакцыі:

231293, Лідскі р-н, в. Даўіна.

Адрас для паштовых адпраўленняў:

231282, г. Ліда-2, п/с 7.

E-mail: naszaslowa@tut.by

Рэдакцыйная калегія:

Алена Анісім, Юрась Бабіч, Юлія Бажок,
Марыя Баравік, Аляксей Карпенка, Эла Оліна, Ігар
Пракаповіч, Аляксей Пяткевіч, Станіслаў Суднік,
Павел Сцяцко, Людвіка Таўгень, Алег Трусаў,
Дзяніс Тушынскі, Аляксей Шалахоўскі.
<http://nslowa.by/> <http://naszaslowa.by/>
<http://pawet.net/> <http://kamunikat.org/>
<http://tbm-mova.by/> <http://belkiosk.by/>

Аўтары цалкам адказныя за падбор

і дакладнасць прыведзенай інфармацыі.

Рэдакцыя рукапісы не вяртае.

Газета надрукавана ў Лідскай друкарні.

231300, г. Ліда, вул. Ленінскую, 23.

Выдавец: Установа інфармацыі "Выдавецкі дом ТБМ".

Газета падпісаны да друку 10.02.2020 г. у 17.00. Замова № 161.

Аб'ём 2 друкаваныя аркушы. Наклад 1500 асобнікаў.

Падпісны інಡэкс: 63865.

Кошт падпіскі: 1 мес.- 2,61 руб., 3 мес.- 7,83 руб.

Кошт у розніцы: па дамоўленасці.